

KOUVOLAN PÄIHDESTRATEGIA - HANKE
2008 - 2009

LOPPURAPORTTI

Ulla Huhtalo

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	3
2. KOUVOLAN PÄIHDESTATEGIA HANKE	5
2.1. Taustaa	5
2.2. Hankkeen tarkoitus	5
2.3. Hankkeen tavoitteet.....	5
2.4. Hankkeen organisaatio, toiminta-aika ja rahoitus.....	6
3. KOUVOLAN PÄIHDESTATEGIA – HANKKEEN TOIMINTA JA TUOTOKSET TAVOITTEITTAIN	12
3.1. Lisätä viranomaisten yhteistyötä ja verkostoitumista päihdetyössä kunta- ja seututasolla.....	12
3.2. Luoda yhteisiä ehkäisevän ja korjaavan päihdetyön paikallisia ja seudullisia toimintamalleja.....	16
3.3. Kehittää palveluita ja levittää hyviä päihdetyön käytäntöjä	16
3.4. Laatia seudullinen päihdestrategia	17
4. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA KEHITTÄMISIDEOITA	18

1. JOHDANTO

Tämä on Kouvolan päihdestrategia - hankkeen loppuraportti. Tässä loppuraportissa ovat koottuna yhteen hankkeen lähtökohdat, toteutus, arviointi ja johtopäätökset. Raportti esittelee Kouvolan päihdestrategia – hanketta tavoitteittain. Tässä raportissa arviointia ei ole erillisenä osiona, vaan se on liitetty osaksi kokonaisuutta. Lainaukset on poimittu suoraan arviointikyselyn vastauksista.

Valtioneuvosto säätöasetuksella (719/2007) ylimääräisestä 3,5 miljoonan euron valtionavustuksesta päihdehuollon kehittämiseen. Asetuksessa on määritetty sosiaalialan osaamiskeskusten tehtäväksi ylimääräisen valtionavustuksen tuella tukea päihdepalvelujen kehittämistyötä (2§).

Kehittämistyön tavoitteena on päihdepalvelujärjestelmän seudullinen kehittyminen osana kunta- ja palvelurakennemuutostusta, yhteistyörakenteiden kehittyminen päihdepalveluiden, mielenterveyspalveluiden ja lastensuojelun välillä sekä palveluiden tarpeen ja saatavuuden välisen epäsuhdan korjaaminen. Lisäksi erityisenä painopistealueena on päihde- ja/tai mielenterveysongelmaisten naisten hoidon kehittäminen. Määräraha käytetään vuosina 2007–2009.

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socomin hanke Päihdepalvelujen kehittäminen Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa on osa Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Soccan, Sosiaalitalo Oy:n, Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verson, Pikassos Oy:n sekä Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området'n yhteishanketta Päihdehuollon kehittäminen Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksissa 2007–2009.

Osa Socomin päihdetyön kehittämissuunnittelijan työpanoksesta on kohdennettu Kouvolan päihdestrategia hankkeen ja Lappeenrannan kaupungin hallinnoiman KAMPA – hankkeen toteutuksen tukemiseen ja koordinointiin.

Kuuden eri Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (FSKC, Pikassos Oy, Socca, Socom Oy, Sosiaalitalo Oy ja Verso) yhteistä hankekokonaisuutta hallinnoi Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso. Hankekokonaisuuden ohjausryhmänä toimi mukana olevien sosiaalialan osaamiskeskusten johtajien muodostama ryhmä. Ohjausryhmä on kokoontunut hankkeen aikana 3 kertaa. Osaamiskeskukset koordinoivat itsenäisesti päihdepalveluiden kehittämistä toiminta-alueillaan alueellisista tarpeista lähtien.

Hankkeiden toiminta-aika sattui haasteelliseen ja mielenkiintoiseen kohtaan. Hankkeen aloitettua toimintansa Kaakkois-Suomen alueella oli käynnissä kunta- ja palvelurakenneuudistuksia, jotka vaikuttivat päihdepalvelujen kehittämishankkeiden etenemiseen. Pohjois-Kymenlaaksossa, entisen kuuden erillisen kunnan alueelle, järjestellään uuden yhteisen suurkunnan perusterveyden- ja sosiaalihuollon palveluita. Vaikutuksena on ollut ainakin toimijoiden ajanpuute, kun sosiaali- ja terveydenhuollon uusien rakenteiden valmistelu perustyön ohessa vie heiltä paljon aikaa.

Päihdetyön kehittämissuunnittelijana Socomilla on toiminut YTM Ulla Huhtalo 15.1.2008 - 31.10.2009. Socomin kehittämissuunnittelijan työaikaa on kohdennettu Kouvolan ja Lappeenrannan kaupunkien hankkeiden toteuttamisen tueksi noin 40 h/kk/hanke. Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen sosiaalityön koulutusohjelman sosiaalityön maisteri opintojen opiskelija Paula Salenius oli harjoittelijana Socomilla päihdetyön hankkeissa ajalla 1.10.2008– 31.5.2009 noin 1 pv/vk.

PÄIHDEHUOLLON KEHITTÄMINEN ETELÄ-SUOMEN OSAAMISKESKUKSISSA 2007-2009						
FSKC: RUOTSINKI E-LISTEN PÄIHDEPAL- VELUIDEN KEHITTÄMI- -NEN	Pikassos Oy: PÄIHDEPAL- VELUJEN KEHITTÄMI- NEN KANTA- HÄMEESSÄ	Socca: Selvitys pääkau- punkiseudun päihdehuol-on avopalve- lujärjestelmän palvelukyvyistä	SOCOM: PÄIHDEPALVELUJEN KEHITTÄMINEN KYMENLAAKSOSSA JA ETELÄ-KARJALASSA		Sosiaali- taito Oy: Päihdepalvelu- iden kehittäminen Keski- ja Länsi- Uudellamaalla	Verso: Päihdepalvelui- den kehittäminen Päijät- Hämeessä ja Itä- Uudellamaalla
			KOUVOLAN PÄIHDESTR- ATEGIA HANKE	KAMPA – HANKE (LAPPEEN- RANTA)		

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusten osahankkeiden työntekijät ovat muodostaneet Etelä-Suomen alueelle verkoston, joka on kokoontunut hankkeen aikana säännöllisesti. Hanketyöntekijät ovat arvioineet hankekokonaisuutta itsearviointina vaikutusketjukortti menetelmällä. Tämän lisäksi sekä Kouvolan päihdestrategian hankkeen että KAMPA hankkeen ohjaus- ja työryhmien jäsenillä on ollut mahdollisuus vastata hankettaan koskevaan arviointikyselyyn.

2. KOUVOLAN PÄIHDESTRATEGIA HANKE

2.1.Taustaa

Kouvolan seudun kunnat julkistivat vuonna 2004 ns. suuren suunnitelman. Sen eteenpäin vieminen oli silloin Kouvolan seudun vastaus Paras -hankkeeseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen vahvistamiseen, kokoamalla kuntaa laajempaa väestöpohjaa edellyttämiä palveluja ja lisäämällä kuntien välistä yhteistyötä. Suuren suunnitelman sosiaalitoimen osaprojektiin oli vuonna 2006 perustettu Kouvolan seudun päihdetyön yhteistyöryhmä, johon kuului edustajat seudun kunnista, A-klinikoilta, kansanterveystyön kuntayhtymästä ja sairaanhoitopiiristä. Sen tehtävänä oli seudullisten päihdehuollon palvelujen koordinointi, palvelutuotannon laajentaminen sekä seutukunnallisen toimintamallin kehittäminen. Seudun kuuden kunnan yhdistyttyä Kouvolan seudun päihdestrategian valmistelu muuttui ohjausryhmän päätöksellä Kouvolan päihdestrategian valmisteluksi.

2.2.Hankkeen tarkoitus

Hankkeen aikana laaditaan Kouvolan seudun seudullinen päihdestrategia, jossa on otettu huomioon Päihdepalvelujen laatusuosituksissa ja muissa valtakunnallisissa ohjelmissa ja suosituksissa asetettuja tavoitteita. Työskentelyn aikana on seurattu valmisteilla olevien sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelman, lasten, nuorten ja perheiden, terveyden edistämisen sekä mielenterveys- ja päihdetyön kehittämisohjelmien luomia haasteita ja mahdollisuuksia päihdetyön kehittämiselle. Kehittämistyön aikana on otettu huomioon seutukunnassa tehtävät kunta- ja palvelurakennemuutostukseen liittyvät ratkaisut. Tavoitteena on ollut konkreettinen ja päihdetyötä ohjaava päihdestrategia, joka kattaa ehkäisevän päihdetyön, päihdetyön peruspalveluissa sekä päihdetyön erityispalvelut.

2.3.Hankkeen tavoitteet

Kouvolan päihdestrategia hankkeen tavoitteet:

1. Lisätä viranomaisten yhteistyötä ja verkostoitumista päihdetyössä kunta- ja seututasolla.
2. Luoda yhteisiä ehkäisevän ja korjaavan päihdetyön paikallisia ja seudullisia toimintamalleja.
3. Kehittää palveluita ja levittää hyviä päihdetyön käytäntöjä.
4. Laatia seudullinen päihdestrategia.

2.4.Hankkeen organisaatio, toiminta-aika ja rahoitus

Hankkeen käynnistyessä tammikuussa 2007 mukana olivat Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala sekä kunnissa toimivat A-klinikat. Hanketta hallinnoi Kouvolan kaupunki. Kevään 2008 aikana Kouvolan seudun päihdestrategia hankkeen työryhmänä toimi suuren suunnitelman aikana perustettu päihdepalvelujen alatyöryhmä. Päihdepalvelujen alatyöryhmä toimi myös Uuden Kouvolan hallinnon suunnittelun päihdepalvelujen alatyöryhmänä. Alatyöryhmässä oli edustus kuntien sosiaalityöstä, alueen A-klinikoilta, alueen terveyskeskuksista ja sairaanhoitopiiristä. Päihdepalvelujen alatyöryhmä toimi myös hankkeen ohjausryhmänä ja kokoontui keväällä 2008 5 kertaa. Keväällä 2008 perustettiin myös laaja, moniammatillinen ehkäisevän päihdetyön alatyöryhmä. Ehkäisevän päihdetyöntöryhmän alle perustettiin syksyllä 2008 3 pienryhmää (lasten- ja nuorten palvelujen työryhmä, aikuisten palvelujen työryhmä ja vanhusten palvelujen työryhmä) elinkaarimallin mukaisesti.

Päihdepalvelujen alatyöryhmän jäsenet:

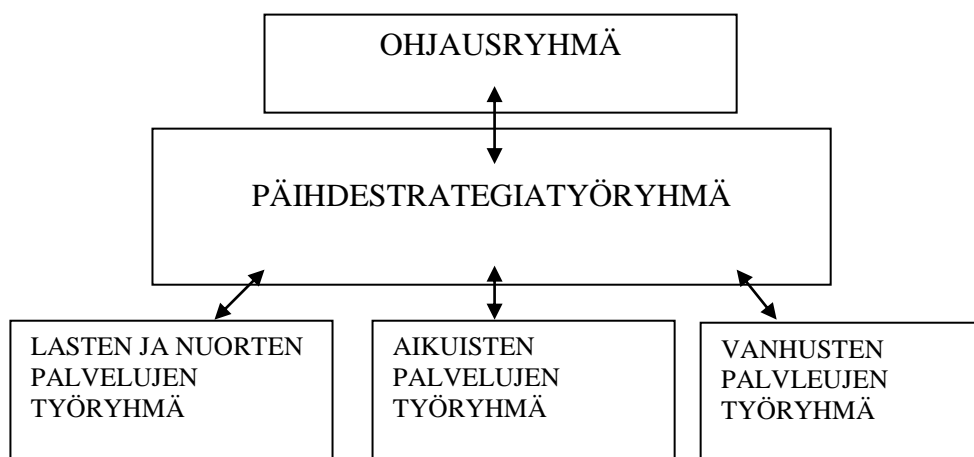
Sakari Laari, pj,	Kouvola
Marjatta Horppu,	Anjalankoski
Olli Mäkeläinen,	Elimäki
Maija Sänkiaho,	Valkeala
Hannu Marttinen,	Kuusankoski
Ilkka Haapamäki,	KYPS
Timo Väisänen,	Kouvolan A-klinikkatoimi
Hanna Tarkiainen,	Jaala
Hannu Hiekkala,	Kouvola
Kari Kristeri,	Kouvolan seudun kansanterveystyön ky
Pirkko Kouhia-Turklin,	Kouvolan seudun kansanterveystyön ky
Anita Sipilä,	ma. kehitysjohtaja Socom
Ulla Huhtalo, sihteeri	Socom

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socomin päihdetyön kehittämissuunnittelijan tehtävänä oli osallistua strategiatyön ja sitä tukevien työmenetelmien suunnitteluun. Socomin ja Kouvolan kaupungin välisen sopimuksen mukaan kehittämissuunnittelija osallistui Kouvolan päihdestrategian hanketyöhön noin 40 tuntia/kuukaudessa. Kehittämissuunnittelija kokosi

strategiatyössä tarvittavaa taustamateriaalia sekä valmisteli hanketta koskevat asiat ehkäisevän päihdetyön työryhmälle, päihdestrategiatyöryhmälle ja ohjausryhmälle sekä mahdollisuuksien mukaan osallistui alatyöryhmien työskentelyyn, välitti strategiatyöhön materiaalia ja tietoa koulutuksista. Päihdestrategian kirjoittamistyöhön palkattiin kesäksi 2009 hankkeessa harjoittelijana ollut Paula Salenius.

Laki kunta- ja palvelurakennemuutoksesta tuli voimaan vuonna 2007. Lain tavoitteena on elinvoimainen ja toimintakykyinen eheä kuntarakenne sekä laadukkaiden palveluiden turvaaminen asuinpaikasta riippumatta. Suurin osa kunta- ja palvelurakennemuutoksen edellyttämistä palvelurakenteen muutoksista koskee sosiaali- ja terveyspalveluja. (Laki kunta- ja palvelurakennemuutoksesta 2007.) Pohjois-Kymenlaakson kuntien vastaus kunta- ja palvelurakenne uudistukseen oli yhdistää kuuden kunnan voimavarat vuoden 2009 alusta. Valtioneuvoston päätöksellä Anjalankosken kaupunki, Elimäen kunta, Jaalan kunta, Kouvolan kaupunki, Kuusankosken kaupunki ja Valkealan kunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden nykyiset alueet käsittävä uusi kunta, Kouvolan kaupunki. Tavoitteena on ollut aikaan saada uusi elinvoimainen kunta, joka kykenee kääntämään alueen väestökehityksen positiiviseksi sekä turvaamaan palveluiden saatavuuden ja laadun. Uusi Kouvola on palveleva ja monimuotoinen noin 90 000 asukkaan kaupunki, joka tarjoaa asukkaille ja yrittäjille kilpailukykyisen ympäristön ja puitteet menestyä.

Uuden Kouvolan uuden hallintokaavion mukaisesti päihdestrategia – hankkeen työryhmien kokoonpanoa täydennettiin syksyn 2008 aikana vastaamaan uutta hallintokaavaa. Samalla työryhmien toimeksianto laajennettiin niin, että työryhmät jatkoivat työskentelyään ehkäisevästä päihdetyön strategiasta peruspalvelujen päihdetyön strategiaan ja päihdepalvelujen erityispalvelujen strategiaan. Joulukuun 2008 aikana perustettiin päihdestrategiatyöryhmä ja hankkeen ohjausryhmä. Päihdestrategia-ryhmä ja ohjausryhmä aloittivat toimintansa uuden Kouvolan hallintokaavion mukaisesti tammikuussa 2009. Työryhmien kokoamista ja työskentelyyn sitoutumista hidasti työntekijöiden uudelleen sijoittuminen sekä työ- ja toimenkuvien muuttuminen.

Kuva. Kouvolan päihdestrategia hankkeen organisaatio 1.1.2009 alkaen

Ohjausryhmän kokoonpano 1.1.2009 alkaen:

Niina Korpelainen, pj,	sosiaalipalvelut tilaajapäällikkö
Anita Sipilä	ma. toimitusjohtaja, Socom (1.3.2009 asti)
Tarja Myllärinen	(2.3.09 alkaen), toimitusjohtaja, Socom
Ari Ronkainen	Kymenlaakson sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Maija Saksa	perusopetus
Pertti Laakkonen	päihdepalvelut
Pirkko Kouhia-Turklin	Terveysten edistämisen yksikkö
Tatu Vanninen	Alko
Timo Väisänen	Kouvolan A-klinikkatoimi
Vuokko Järvinen	Kouvolan seurakunta
Heikki Rinne	nuorisopalvelut
Kati Myllymäki	terveyspalvelut
Terhi Rokkanen	Terveys ry (30.7.2009 asti)
Heli Vaija	(1.8.09 alkaen) Terveys ry
Tuula Soininkallio	kulttuuri ja vapaa-aika
Marja Timonen-Pilli	perusturvalautakunnan edustaja
Paula Salenius	opiskelija, päihdestrategia hanke
Ulla Huhtalo, sihteeri	Socom.

Päihdestrategiatyöryhmän jäseninä ovat perusturvan palvelujohtajat, alatyöryhmien puheenjohtajat, sosiaalisen kuntoutuksen palvelupäällikkö ja päihdehuollon johtava sosiaalityöntekijä, psykiatrian

poliklinikan, Motiimin sekä terveydenedistämisen yksikön edustaja ja asiantuntijajäsenenä A-klinikan, seurakunnan, lääninhallituksen ja START –keskuksen edustaja. Päihdestrategiatyöryhmä kokosi alatyöryhmien tuottamaa materiaalia, ohjasi alatyöryhmien työskentelyä ja valmisteli asiat ohjausryhmälle. Päihdestrategiatyöryhmä on kokoontunut kuukausittain.

Päihdestrategiatyöryhmän kokoonpano:

Niina Korpelainen, pj,	sosiaalipalvelut, tilaajapäällikkö
Asta Saario	terveydenhuolto, palvelujohtaja
Martti Toukoaho	kotihoito ja vanhustenpalvelut, palvelujohtaja
Ritva-Liisa Juntunen	aikuissosiaalipalvelut, palvelujohtaja
Liisa Korppi	lapsiperhepalvelut, palvelujohtaja
Timo Väisänen	Kouvolan A-klinikkatoimi
Pertti Laakkonen	johtava sosiaalityöntekijä, päihdepalvelut
Pasi Jurva	Kouvolan seurakunta
Katja Tani	psykiatrian poliklinikka
Hannu Hiekkala	sosiaalisen kuntoutuksen palvelut, palvelupäällikkö
Laura Sillanpää	Motiimi
Pirkko Kouhia-Turklin	Terveydenedistämisen yksikkö
Heli Hartikainen	Etelä-Suomen lääninhallitus
Ilona Nurmi- Lüthje	START-keskus
Paula Salenius,	opiskelija
Ulla Huhtalo, sihteeri	Socom.

Lasten ja nuorten palvelujen työryhmässä olivat edustettuina lapsille, nuorille ja lapsiperheille palveluja tuottavien yksiköiden, poliisin ja järjestöjen työntekijöitä. Työryhmän tehtävänä oli laatia esitys lasten ja nuorten palvelujen ehkäisevän päihdetyön, peruspalvelujen päihdetyön ja päihdetyön erityispalvelujen kriittisistä menestystekijöistä Kouvolan kaupungin strategian laatimisohjeiden mukaisesti.

Lasten ja nuorten palvelujen työryhmän kokoonpano:

Laura Sillanpää, pj	Motiimi
Sari Hostikka,	Kouvolan A-klinikkatoimi
Päivi Perttula,	lastensuojelun jälkihuolto
Terhi Rokkanen,	Terveys ry

Kaija Honkavaara,	KSAO (Kouvolan seudun ammattiopisto)
Mikko Kvist,	poliisi
Martti Niemi,	Kasper/lastensuojelu
Antto Laukkarinen,	Kouvolan seurakunta
Tuula Pakkala,	oppilashuolto.

Aikuistenpalvelujen työryhmässä olivat edustettuina perheille, nuorille aikuisille ja aikuisille palveluja tuottavien yksiköiden ja järjestöjen työntekijöitä. Työryhmän tehtävänä oli laatia esitys aikuisten palvelujen ehkäisevän päihdetyön, peruspalvelujen päihdetyön ja päihdetyön erityispalvelujen kriittisistä menestystekijöistä Kouvolan kaupungin strategian laatimisohjeiden mukaisesti.

Aikuisten palvelujen työryhmän kokoonpano:

Pasi Jurva, pj	Kouvolan seurakunta
Horppu Marjatta,	vammaispalvelut
Koste Sanna,	Terveyden edistämiskeskus
Laakkonen Pertti,	päihdepalvelut,
Nikkanen Anita,	varhaiskasvatus
Takala Keijo,	A-kilta, asiakasyhdistyksen edustaja
Turunen Pekka,	Kouvolan A-klinikkatoimi
Kemppi Anitta,	työterveys
Kouhia-Turklin Pirkko,	Terveyden edistämiskeskus
Tani Katja,	psykiatrian poliklinikka.

Vanhusten palvelujen työryhmässä olivat edustettuina vanhuksille palveluja tuottavien yksiköiden ja seurakunnan työntekijöitä. Työryhmän tehtävänä oli laatia esitys vanhusten palvelujen ehkäisevän päihdetyön, peruspalvelujen päihdetyön ja päihdetyön erityispalvelujen kriittisistä menestystekijöistä Kouvolan kaupungin strategian laatimisohjeiden mukaisesti.

Vanhusten palvelujen työryhmän kokoonpano:

Pirkko Kouhia-Turklin, pj	Terveyden edistämiskeskus
Maria Töyrylä	Kouvolan A-klinikkatoimi
Auli Ruotjoki-Honkarila	Seniori terveysterveystoiminta
Raija Suoranta	Kouvolan seurakunta

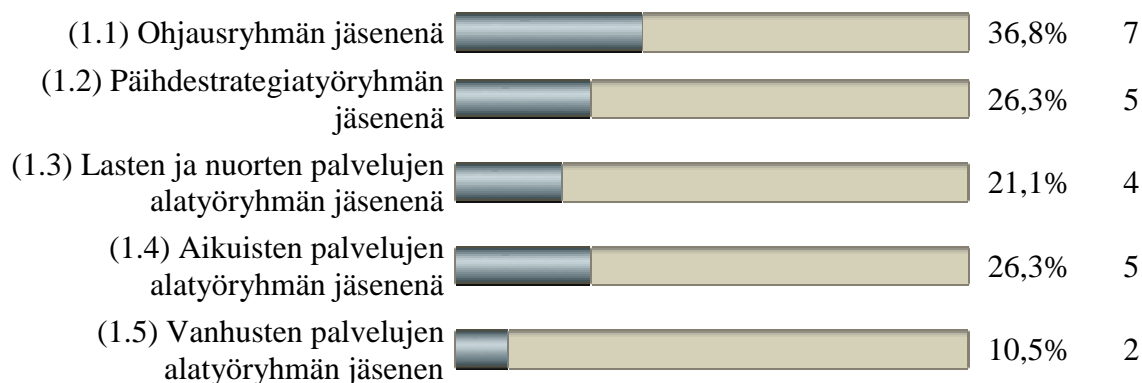
Ulla Huhtalo, sihteeri	Socom
Tuula Jaakkola	Kotihoito
Kirsi Kiiski	Hyvinvointipalvelut.

Kouvolan seudun (1.1.2009 alkaen Kouvolan) päihdestrategia – hanke on toiminut 15.1.2008–31.10.2009 välisen ajan valtioneuvoston asetuksella (719/2007) Kouvolan kaupungille myöntämällä ylimääräisellä valtionavustuksella päihdehuollon kehittämiseen.

Kouvolan päihdestrategia hankkeen ohjausryhmän ja työryhmien jäsenille on lähetetty sähköinen hankkeen tavoitteisiin pohjautuva kysely. Kyselyjä lähetettiin 43 ja vastauksia saatiin 19, vastausprosentti oli 44 %. Osa vastaajista oli jäsenenä useammassa työryhmässä. Arviointi kyselyn tuloksia ei käsitellä omana kappaleenaan, vaan vastaukset on liitetty osaksi loppuraporttia.

Olen osallistunut Kouvolan päihdestrategia hankkeen työskentelyyn

Kysymykseen vastanneet: 19 (ka: 2,6)

Yhteenveto Kouvolan päihdestrategia hankkeen työryhmien jäsenille lähetetyn arviointikyselyn vastaajien osallisuudesta työryhmien työskentelyyn.

3. KOUVOLAN PÄIHDESTATEGIA – HANKKEEN TOIMINTA JA TUOTOKSET TAVOITTEITTAIN

3.1.Lisätä viranomaisten yhteistyötä ja verkostoitumista päihdetyössä kunta- ja seututasolla

Kouvolan päihdestrategia työ aloitettiin Kouvolan seudun päihdestrategia hankkeessa tammikuussa 2008. Siinä vaiheessa oli tiedossa, että Kouvolan seudun kuusi kuntaa Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala yhdistyvät Kouvolaksi 1.1.2009 alkaen. Päihdestrategiatyö aloitettiin hyväksikäyttäen kuntien yhtymisen suunnitteluun perustettuja työryhmiä ja päihdestrategia työn työryhmänä toimi alkuvuoden 2008 ajan Päihdepalvelujen alatyöryhmä. Kevään 2008 aikana päihdepalvelujen alatyöryhmässä kartoitettiin Pohjois-Kymenlaakson kuntien päihdepalvelujen nykytila ja päihdepalveluihin 2007 käytetyt kustannukset, päivitettiin päihdepalvelujen SWOT-analyysit ja laadittiin esitys Kouvola 2009 päihdepalvelujen linjauksiksi ja järjestämiseksi uudessa Suur-Kouvolassa. Esityksen mukaisesti päihdepalvelut sijoitettiin Kouvolassa Sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin ja perustettiin päihdepalveluja koordinoiva päihdetyön johtavan sosiaalityöntekijän virka.

<p><u>VAHVUUDET</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A-klinikan palvelujen monipuolisuus (lähi- ja seutupalvelut) - lisääntyvä yhteistyö on vahvistanut palvelujärjestelmää - suhteellisen kattava, toimiva ja osaava palveluverkosto 	<p><u>HEIKKOUEDET</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ehkäisevän päihdetyön niukkuus ja kapea-alaisuus - puutteita erityisryhmien palvelutarjonnassa (korvaushoito, kaksoisdiagnoosiasiakkaat, nuoret, ikäihmiset, alkoholimentikot) - sosiaalityöntekijöiden ja lääkäreiden saatavuus - selviämisaseman puute
<p><u>MAHDOLLISUUDET</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ehkäisevän päihdetyön lisääminen ja monipuolistaminen - varhaisen puuttumisen tehostaminen - palvelutuotannon ja yhteisten ja toimintamallien kehittäminen - yhteistyön koordinointi ja palvelujen porrastus - päihdepoliittinen vaikuttaminen 	<p><u>UHAT</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lisääntyvä päihdepalvelujen tarve - kielteiset asenteet päihdepalveluihin - päihdepalvelujen asema palvelurakenne uudistuksessa

Yhteenveto Kouvolan päihdepalvelujen swot analyysistä.
Päivitys 20.3.2008.

Hankkeen ohjausryhmää, päihdestrategiatyöryhmää ja alatyöryhmiä alettiin muodostaa vasta, kun työntekijöiden työ- ja tehtäväkuvat uudessa Kouvolassa varmistuivat. Strategia laadinnan keskeisin työskentelyaika ajoittui syksystä 2008 syksyyn 2009.

1.1.2009 alkaen perustettiin Kouvolan päihdestrategia hankkeen ohjausryhmä, päihdestrategiatyöryhmä ja 3 alatyöryhmää (lasten- ja nuorten palvelujen työryhmä, aikuisten palvelujen työryhmä ja vanhusten palvelujen työryhmä) elinkaarimallin mukaisesti. Alatyöryhmien tehtävänä oli laatia oman sektorinsa painopistealueet sekä ehkäisevään päihdetyöhön, peruspalvelujen päihdetyöhön että päihdetyön erityispalveluihin. Päihdestrategiaa työstettiin Kouvolan strategiatyöskentelymallin mukaisesti kirjaten tavoitteet ja mittarit BSC-mallin mukaisesti. Alatyöryhmät työskentelivät oman aikataulunsa ja suunnitelmansa mukaisesti ilman täsmällistä ohjeistusta sisällöistä. Socomin kehittämissuunnittelija oli jäsenenä vanhusten palvelujen alatyöryhmässä ja osallistui muiden alatyöryhmien työskentelyyn mahdollisuuksiensa mukaisesti. Tämän lisäksi alatyöryhmien puheenjohtajat kokoontuivat keskenään suunnittelemaan työryhmien työskentelyä.

Lasten ja nuorten palvelujen alatyöryhmän kokoontumiset ja osallistujatahot 2009:

Organisaatio	9.2.	3.3.	30.3.	20.4.	4.5.	17.6.
Motiimi	x		x	x	x	x
A-klinikka toimi	x	x	x			x
lastensuojelun jälkihuolto	x	x			x	
Terveys ry	x	x	x		x	
KSAO	x	x	x		x	x
poliisi	x		x			
Kasper	x	x			x	x
Seurakunta	x				x	
perusopetus			x		x	

Aikuisten palvelujen alatyöryhmän kokoontumiset ja osallistujatahot 2009:

Tausta organisaatio	12.1.	27.2.	18.3.	7.4.	11.5.	25.5.	9.6.	17.6.
Seurakunta	x			x				x
Työterveyshuolto	x		x		x	x	x	x
Terveystieteiden yksikkö	x	x	x	x	x	x	x	x
Päihdepalvelut	x	x	x	x	x	x	x	x
Varhaiskasvatus	x	x						x
A-klinikka toimi	x	x	x		x	x		x
Vammaispalvelut	x	x		x		x	x	x
A-kilta	x	x		x	x		x	x
Mielenterveyspalvelut	x		x	x	x	x	x	
Työvoimanpalvelukeskus				x				

Vanhusten palvelujen alatyöryhmän kokoontumiset ja osallistujatahot 2009:

Tausta organisaatio	19.1.	4.3.	16.3.	20.4.	18.5.	1.6.	17.6.
Terveystieteiden yksikkö	x	x		x	x	x	x
Kouvola, kotihoito					x		
A-klinikka toimi	x	x	x	x	x	x	x
Hyvinvointipalvelut	x	x	x	x			
Ikäneuvola	x	x	x	x		x	x
Seurakunta	x	x	x				

Hankesuunnitelmassa esitettyä työryhmien jäsenille järjestettävää koulutusta strategiatyön menetelmien käyttöön ei toteutettu. Kuntayhdistyminen toi työntekijöille paljon uusia selvitystehtäviä eikä vielä keväällä 2008 tiedetty mihin päihdetyö hallinnollisesti sijoittuu ja kuka päihdestrategiatyöstä 1.1.2009 alkaen vastaa. Näin ollen mahdolliset koulutettavat eivät olleet selvillä strategiatyötä käynnistettäessä.

Alatyöryhmien kokoaminen ja ohjeistaminen tapahtui nopeasti, eikä työryhmien jäsenet välttämättä saanut valtuutusta päihdestrategiatyöhön omasta organisaatiostaan tai omalta esimieheltään. Socomin kehittämissuunnittelijan työpanos Kouvolan päihdestrategia hankkeessa ei riittänyt siihen, että kehittämissuunnittelija olisi osallistunut kaikkien työryhmien kaikkiin kokoontumisiin ja näin olisi voinut paremmin ohjata työryhmien työskentelyä. Kouvolan kaupungissa ei ollut nimettyä erityisesti Kouvolan päihdestrategia – hankkeesta vastaavaa hanketyöntekijää, jolloin työryhmien työskentelyn tuki ja ohjaus jäi vähäiseksi.

”Jollain tavalla sekavat ohjeet, työryhmän puheenjohtaja poissa kokouksista.”

”Mietityttämään jäi myös hieman oliko työryhmän kokoonpano oikea.”

Vaikka alatyöryhmien työskentely oli ryhmäkohtaista, on päästy keskustelemaan sektorirajat ylittävän yhteistyön tarkoituksen mukaisuudesta ja välttämättömyydestä. Työryhmätyöskentelyn aikana on havaittu, että päihdetyö ylittää kaikki rajat ja yhteiset suunnitelmat, työmallit ja kokoontumiset ovat tarpeellisia. Alatyöryhmätyöskentelyn jälkeen verkostoituminen ja yhteistyö ovat enemmän mahdollisia kuin ennen ja yhteisiä työ- ja toimintamalleja on lähdetty edelleen kehittämään.

” Katkeamattoman hoitopolun laatinen. Että annettava hoito ei jää yhden pisteen toimenpiteeksi vaan jatkuu asiakkaan tilanteen vaatimin keinoin seurantoineen kunnes muutos vaikuttaa pysyvältä.”

” ehkä yhteistyöverkosto - tutustuminen toimijoihin”

Päihdestrategiatyön pohjaksi Kymenlaakson AMK:n sosionomi(amk) opiskelijat osana päihdetyön opintojaksoa kartoittivat maaliskuussa 2009 yli 350 kouvolaalaisen näkemyksiä päihteiden käytöstä ja päihdepalveluista. Kartoituksen suunnitteli ”näkemystyöryhmä” Ari Vesanen KyAmkista, Terhi Rokkanen Terveys ry:stä, Hannu Hiekkala Kouvolan perusturvan sosiaalisen kuntoutuksen palveluyksiköstä sekä opiskelija Paula Salenius ja Ulla Huhtalo Socomilta. Kartoitus toteutettiin suurimmaksi osaksi katuhaastatteluina. Osa tehtiin neuvolan asiakaskunnan keskuudessa, koska mukaan haluttiin riittävä määrä lapsiperheitä. Kuntalaisten kuuleminen strategiatyön pohjaksi - raportti kuvaa kouvolaalaisten näkemyksiä päihteiden käytöstä ja päihdepalveluista. Ennen haastattelujen aloitusta järjestettiin Kouvolan tiedotusvälineille tiedotustilaisuus liittyen kuntalaisten kuulemiseen päihdestrategian valmistelussa.

”Päihteiden käytössä aiheuttaa huolta eniten alkoholin lisääntynyt käyttö, ja käytön arkipäiväistyminen. Ja myös muut päihteet ovat yleistyneet. Ennen alkoholia käytettiin juhlapäivinä, nykyään lähes joka päivä. Alkoholia käyttävät myös huolestuttavan nuoret, mutta myös ikäihmiset.” (Kouvolan päihdestrategia. Kuntalaisten kuuleminen strategiatyön pohjaksi.)

Päihdestrategiaan on liitetty vuosittain toteutettava opiskelijayhteistyössä järjestettävä päihdeaiheinen kysely tai tapahtuma. Selvitys on loppuraportin liitteenä.

3.2. Luoda yhteisiä ehkäisevän ja korjaavan päihdetyön paikallisia ja seudullisia toimintamalleja

Kouvolan päihdestrategia – hankkeen työskentelyn aikana työryhmät ovat olleet moniammatillisia ja niissä on pyritty käsittelemään päihdepalveluja laajasti. Päihdestrategiatyöryhmässä ja alatyöryhmissä on tehty nykytilakartoitus ja selvitetty päihdetyön koulutuksen tarvetta.

Päihdestrategiatyöskentelyn aikana on laadittu laaja uuden Kouvolan kaupungin työntekijöille suunnattu päihdetyön koulutus. Koulutus toteutetaan syksyn 2009 aikana ja sen tavoitteena on tiedottaa päihdestrategian toimintamallista kaikille kaupungin työntekijöille. Koulutuksessa käsitellään sairaanhoitopiirin päihdepalvelujen hoitoketju ja alueen päihdetyön käytännöt. Tämän lisäksi koulutuksessa käydään läpi päihteiden erityispiirteitä elämän kaaren eri vaiheissa. Koulutuspaketti sisältää myös 3 päivän prosessikoulutuksen: Päihdeongelman tunnistaminen, kohtaaminen ja hoitoon motivointi. Prosessikoulutuksia järjestetään neljä ryhmää: aikuissosiaalityön työntekijät (23), lapsiperhepalvelun työntekijät(25), hyvinvointipalveluiden työntekijät (21), yhteisryhmä eri toimialoilta (20). Prosessikoulutusten koulutusryhmien moniammatillisuus ei toteutunut, sillä päihdestrategiatyöryhmässä katsottiin, että uudet työryhmät ovat vasta muotoutumassa ja tarvitsevat oman työroolinsa vahvistamista myös tämän koulutuksen kautta.

KOULUTUS	2.9.	17.9.	30.9.	8.10.
PÄIHDEPALVELUJEN HOITOKETJU	80	117	90	
PÄIHTEET JA ELÄMÄNKAAARI				240

Päihdekoulutukseen osallistujien lukumäärät.

3.3. Kehittää palveluita ja levittää hyviä päihdetyön käytäntöjä

Päihdestrategia työskentelyn aikana alatyöryhmissä on tutustuttu eri palvelusektoreiden palveluihin ja toimintamalleihin. Päihdestrategiasta odotetaan konkreettista ja työtä ohjaavaa työvälinettä. Päihdepalvelujen pääpaino esitetään siirrettävän ehkäiseviin toimenpiteisiin ja peruspalvelujen vahvistamiseen. Päihdepalvelujen rakennetta selkiytetään laatimalla ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja nimeämällä ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöt. Ehkäisevää työtä kehitetään myös ravintoloiden ja muiden vähittäismyyjien suuntaan.

Päihdestrategia työskentelyn aikana on lähdetty miettimään päihdepalvelujen jakautumista ja peruspalvelujen vastuuta päihdepalvelujen tarjoamisessa. Päihdestrategian juurtuminen arkityöksi jää nähtäväksi, mutta päihdestrategia työskentelyssä johtoajatukseksi on noussut varhainen puuttuminen ja asiakkaan kokonaisvaltainen huomioiminen, ilman että keskustelua päihteidenkäytöstä irrotetaan asiakkaan muusta elämäntilanteesta. Päihdestrategia sisältää suunnitelman uuden ajattelumallin jalkauttamisesta.

Toiminta- ja työkäytäntöjä on välitetty hankkeiden välillä. Päihdehuollon kehittäminen Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa -hanke järjesti Kouvolassa yhteistyössä Lapsen Ääni Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisverkosto – hankkeen kanssa Päihteet, raskaus, vanhemmuus -koulutuksen, johon osallistui 38 terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaista Etelä-Kymenlaaksosta ja Kouvolasta.

Päihdehuollon kehittäminen Etelä-Suomen osaamiskeskuksissa 2007–2009 –hankeen suunnittelijat ovat tavanneet säännöllisesti. Socomin kehittämissuunnittelija on osallistunut myös osaamiskeskusten päihdetyön aluekehittäjien työkokouksiin ja Stakesin valtakunnalliseen ehkäisevän päihdetyön aluekehittäjäverkostoon sekä Etelä-Kymenlaakson seudullisen Triangeli – hankkeen projektityöntekijän tapaamisiin. Tämän lisäksi kehittämissuunnittelija on osallistunut valtakunnallisille päihdepäiville 2008 ja 2009. Kehittämissuunnittelija on välittänyt tietoa eri hankkeiden toimijoiden välillä.

Päihdepalvelujen kehittämishankkeiden yhteydessä tiedotettiin laajasti eri koulutuksen järjestäjien koulutuksia ja tarjottiin mahdollisuutta osallistua koulutuksiin. Socomin päihdetyön kehittämissuunnittelija on osallistunut THL:n koollekutsumaan valtakunnalliseen ehkäisevän päihdetyön suunnittelijoiden verkostoon. Tässä verkostossa on kehitelty päihdehuollon €Matti. Mattia on välitetty kaikkiin osaamiskeskuksen alueen kuntiin.

3.4.Laatia seudullinen päihdestrategia

Kouvolan päihdestrategian työn lähtökohtana on ollut Alkoholiohjelma 2008–2011 tavoitteet ja päihdepalvelujen alatyöryhmän 2008 esittämät linjaukset. Hankkeen tavoitteena oli laatia konkreettinen ja työtä ohjaava päihdestrategia. Arviointikyselyn mukaan työryhmien jäsenet

kokivat päihdestrategia työskentelyn tärkeimmäksi tulokseksi laajan, sektorirajat ylittävän yhteistyön mahdollisuuden ja yhteisten käytäntöjen luomisen.

”ehkä yhteistyöverkosto - tutustuminen toimijoihin.”

Yhteisten käytäntöjen luominen. Verkostoituminen.

”Päihdeasiat kuuluvat laaja-alaiselle joukolle eikä vain aikuissosiaalityölle.”

Kouvolaan valmistuva päihdestrategia julkistetaan päihdemessuilla SELVÄ PÄÄ – KIRKAS MIELI ehkäisevän päihdetyön viikolla 7.11.2009 Kuusankoskitalolla. Päihdemessuja on suunnitellut erillinen messutyöryhmä. Päihdestrategia luonnoksesta pyydetään kaupungin toimialojen ja tärkeimpien yhteistyötahojen lausunnot vuoden 2009 loppuun mennessä. Päihdestrategia luonnos asetetaan Kouvolan kaupungin nettisivuille kaupunkilaisten kommentoitavaksi marraskuun 2009 ajaksi. Lausuntojen ja kommenttien jälkeen tehdään tarpeelliset korjaukset ja viedään strategia päättävien elinten käsittelyyn. Kouvolan päihdestrategia luonnos on loppuraportin liitteenä.

4. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA KEHITTÄMISIDEOITA

Arviointi kyselyn mukaan Kouvolan päihdestrategia – hanke on saavuttanut tavoitteensa vähintäänkin tyydyttävästi. Kiireinen työrytmi ja palvelurakenteiden uudelleen järjestäminen ovat haitanneet hankkeisiin panostamista, mutta työskentely on lisännyt yhteistyötä ja keskustelua. Sitoutuminen strategiatyöhön vaihteli työryhmien ja jäsenten välillä. Hankkeen ohjausryhmän ja työryhmille toteutetun arviointikyselyn perusteella Kouvolan päihdestrategia hanke on kuitenkin saavuttanut tavoitteensa kohtalaisesti tai hyvin.

Tavoite	Erittäin hyvin	Hyvin	Kohtalaisesti	Ei lainkaan	Yhteensä
1. Lisätä viranomaisten yhteistyötä ja verkostoitumista päihdetyössä	2	11	6	0	19
2. Luoda yhteisiä ehkäisevän ja korjaavan päihdetyön paikallisia ja seudullisia toimintamalleja	0	13	6	0	19
3. Kehittää palveluita ja levittää hyviä päihdetyön käytäntöjä	0	9	8	2	19
4. Laatia seudullinen päihdestrategia	5	12	2	0	19

Arvioi oman työsi näkökulmasta miten Kouvolan päihdestrategia hanke on vastannut sille asetettuihin tavoitteisiin.

Hanketyöntekijän näkökulmasta perustyön, palvelurakenteen muutostyön ja kehittämistyön yhteensovittaminen ajallisesti on erittäin vaikeaa. Päihdestrategiatyöskentelyä on estänyt kiire perustehtävän hoitamisessa ja organisaation uudelleen järjestäytyminen. Arviointikysely vahvistaa tätä oletusta.

”Kuntien yhdistymisen myötä syntynyt kiire ja kaaos.”

”estänyt: nyt on niin lukuisia hankkeita samaan aikaan menossa ja tämä uuden kunnan käynnistyminen ja tiltu yms yms että ei kerta kaikkiaan ole kyennyt panostamaan tähän(kään) hankkeeseen, niin kuin olisi pitänyt.”

”Kaikki kuntauudistukseen liittyvät uudet kuviot, jotka hakevat vielä paikkaansa, ovat mielestäni osittain olleet esteenä tai ainakin hidastaneet hankkeen toteutumista.”

”Uuden Kouvolan rakentuminen on vasta alussa. Kaupungin toiminta ei ole vielä kunnolla päässyt käyntiin. Tämä vaikeuttaa strategiatyöskentelyä. Työaikaa menee jokapäiväisten työtehtävien selvittämiseen, joka on poissa strategia-hankkeen työskentelystä.”

Jatkossa toivotaan moniammatillisen yhteistyön jatkuvuutta, tiedottamista työkäytännöistä ja jatkuvaa yhteistyömallien päivittämistä eri toimijoiden välillä.

”Aika ajoin tietojen päivittämistä ja työmenetelmien toimivuuden tarkastelua. Päihde- ja mielenterveystyön yhteisiä koulutuksia, tavoitteena asiakkaitten kokonaisvaltainen hoitaminen siten, että päihde- ja mielenterveysongelmaa hoidetaan samaan aikaan, ei erikseen eritellen.”

”Sellaista, jossa asiakkaan kannalta voitaisiin saada aikaiseksi mahdollisimman kokonaisvaltainen hänen tilanteeseensa tarvittava hoito. Sellainen hanke joka keskittyisi molemman työmuodon mahdollisimman tiiviiseen vuoropuheluun, ettei toisen ongelman hoito ruokkisi riippuvuutta toiseen ongelmaan.”

”Mielestäni jatkossa oli nyt päihdetyön ja lastensuojelun verkostoon kytkettävä myös mielenterveystyö. Nyt mukana on ollut nuorisopsykiatria, mutta aikuismielenterveystyö olisi myös tärkeä, sillä perheiden ongelmat ovat niin moninaiset. Tarvittaisiin esim. kerran vuodessa em. tahojen yhteiskokoukset, jolloin päivitetään, arvioidaan ja kehitetään yhteistoimintaa.”

”MIELI -hankkeen paikallisen toimeenpanon tukemiseen.”

Samoin kaivataan paikallisia eri palveluja kehittäviä kehittämishankkeita.

”Yhteisöllisyyttä vanhustyöhön. Miten herättää perheissä välittämistä ja toisistaan huolehtimista? Nyt kaikki halutaan antaa yhteiskunnan ja muiden huolehdittavaksi. Yksinäisyys, erillisyyden tunne aiheuttavat usein mielenterveys- ja päihdeongelmien puhkeamista.”

”Päihdeperheiden ja päihdeäitien kanssa työskentelyyn liittyvää kehittämistä.”

Päihdestrategian mukaan perusturvalautakunta asettaa moniammatillisen työryhmän seuraamaan päihdestrategian toteutumista. Tämä edesauttaa edellä toivotun moniammatillisen yhteistyön jatkuvuutta.

Kouvolassa on käynnistynyt syksyllä 2009 terveydenhuollon strategiatyö, jonka yhteydessä on tarkoitus organisoida mielenterveys- ja päihdepalvelut Mieli 2009 ohjelman mukaisesti. Tässä yhteydessä edellä esitetyt toiveet tullevat huomioiduksi mahdollisuuksien mukaan.

Kouvolan päihdestrategia

Kuntalaisten kuuleminen strategiatyön pohjaksi

Ari Vesanen

3.6.2009

JOHDANTO

Tämä selvitys perustuu Kouvolan kaupungin ja Kymenlaakson Ammattikorkeakoulun (KymiCare osaamiskeskittymä) keskinäiseen sopimukseen. Sen nojalla sosionomi(AMK) opiskelijat (liite 1) osana päihdetyön opintojaksoa kartoittivat maaliskuussa 2009 yli 350 kouvolaalaisen näkemyksiä päihteiden käytöstä ja päihdepalveluista. Kartoitus toteutettiin suurimmaksi osaksi katuhaastatteluina. Osa tehtiin neuvolan asiakaskunnan keskuudessa, koska mukaan haluttiin riittävä määrä lapsiperheitä.

Opiskelijoita ohjeistettiin haastatteluihin mm. Pertti Laakkosen (Kouvolan kaupunki) ja Paula Saleniuksen (Kaakkois-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy) toimesta. Tässä yhteydessä opiskelijat saivat tietoa päihteiden käytöstä ja päihdepalveluista sekä valtakunnan tasolla että Kouvolaissa.

Katuhaastattelut olivat luonteeltaan lyhyitä ja usein kauppakeskuksissa tai kävelykadulla tehtyjä. Useimmat niistä tehtiin kaupungin keskustassa, mutta myös muilla asuinalueilla haastatteluja suoritettiin. Kieltäytymistapauksissa haastatteluun osallistumista tarjottiin seuraavalle mahdolliselle henkilölle. Tulosten tarkastelussa on aiheellista ottaa huomioon se, että noin kolmannes haastatteluun osallistuneista ei ollut huolissaan päihteiden käytöstä asuinalueellaan. Tämän vuoksi huolta tarkentavissa kysymyksissä vastanneiden henkilöiden määrä on noin 200 - 250. Lisäksi on nähtävissä haastattelun loppupuolella tapahtuva vastaajien määrän väheneminen, minkä haastattelijoille ilmeni ihmisten kiireellä jatkaa matkaa asioimaan kaupoissa ja muualla.

Neuvolassa tehtiin myös yksi opiskelija Marjut Vullin toteuttama ryhmähaastattelu (liite2), johon osallistuneiden vastauksia ei ole siirretty taulukoiden numeroihin, mutta ne on huomioitu tekstissä.

Numeerisen aineiston koodaamisesta vastasi opiskelija Iida Varpula ja raportin kirjoittamisesta lehtori Ari Vesänen.

1. HAASTATELTUJEN TAUSTATIEDOT

Haastatteluihin valikoitui naisia enemmän kuin miehiä. Tässä yhteydessä ei analysoida tarkemmin, mistä tämä voisi johtua. Mahdollisia syitä voivat olla miesten suurempi kieltäytyminen haastattelusta, haastattelupaikoista (useimmiten kauppakeskukset ja kävelykatu, neuvola) tai haastatteliijoista johtuva valikoituminen. Kuitenkin miesten osuus kaikista haastatelluista oli 40 prosenttia, joten molempien sukupuolten näkemys tulee tuloksissa esiin.

Taulukko1. Haastateltujen sukupuoli

	n	%
Nainen	213	60
Mies	143	40
Yhteensä	356	100

Haastatteluun osallistui henkilöitä kaikista ikäryhmistä. Suurin ryhmä on nuoret aikuiset (21-30 v.), joita on yli neljäsosa, kuten myös 46-65-vuotiaita.

Taulukko2. Haastateltujen ikä

	n	%
alle 21 v	46	13
21-30 v	98	28
31-45 v	72	20
46-65 v	94	26
yli 65 v	46	13
Yhteensä	356	100

2. HUOLI PÄIHTEIDEN KÄYTÖSTÄ

”Kaupassa käydessäni kaupan edessä on päihtyneitä. Heitä on aina ollut siinä. Silloinkin kun minä olin pieni, mutta ei heistä ikinä ole ollut mitään ongelmaa.”

”Niitä jotka juo päivittäin, on nykyisin yhä enemmän.”

”Lisääntynyt huumeiden käyttö Kouvolan alueella.”

”Jätökset (tupakantumpit, lasinsirut, pullon jämät, tölkit) jätetään yleisille alueille ja kerrostalojen pihoihin. Ne ovat vaaraksi ennen kaikkea lapsille. Lapsi ei voi tietää mitä pulloissa on.”

Taulukko3. Oletko huolissasi päihteiden käytöstä asuinalueellasi

	n	%
Kyllä	239	67
Ei	117	33
Yhteensä	356	100

”Etenkin nuorten päihteiden käyttö huolettaa. Nuoret kokoontuvat iltaisin alueen leikkikentille ja päivisin sieltä löytyy tupakantumppeja, rikkiäisiä pulloja, neuvoja tms.”

”Alaikäiset juovat ja polttavat, tekevät tyhmyyksiä. Nuorilla on paine, että jos ei juo, ei kuulu joukkoon.”

”Julmetut rattijuopumuslukemat kaiken ikäisillä ja eritoten nuorilla.”

”Ihmisten alkoholi käyttäytyminen huolettaa. Kuljetan joskus vanhuksia ja tuttavilla asioille ja samalla he asioivat myös ALKO:ssa. Vaikka ihmisellä olisi jalka paketissa täytyy hänen päästä hakemaan uusi pullo. ”

Taulukko4. Oletko huolissasi päihteiden käytöstä asuinalueellasi (sukupuolen mukaan)

	Oletko huolissasi päihteiden käytöstä asuinalueellasi		Yhteensä
	Kyllä	Ei	
Nainen	166	47	213
Mies	73	70	143
Yhteensä	239	117	356

Taulukko5. Oletko huolissasi päihteiden käytöstä asuinalueellasi (ikäryhmittäin)

	Oletko huolissasi päihteiden käytöstä asuinalueellasi		Yhteensä
	Kyllä	Ei	
alle 21 v.	25	21	46
21-30 v	66	32	98
31-45 v	47	25	72
46-65 v	71	23	94
yli 65 v	30	16	46
Yhteensä	239	117	356

Ikäryhmittäin tarkasteltuna voitiin havaita, että nuorimpien eli alle 21-vuotiaiden joukossa oltiin muita ikäryhmiä selvästi vähemmän huolissaan päihteiden käytöstä. Tähän ryhmään kuuluvista vastanneista 46% ilmoitti, että ei ole huolissaan. Myös vanhimpaan ikäryhmään kuuluvista vastanneista n. kolmasosa oli tällä kannalla. Eniten huolissaan olivat 46-65 -vuotiaat, joista 76%, vastanneista ja 31-45 -vuotiaat, joista 66% vastanneista kertoi huolestuneensa päihteiden käytöstä. Haastateltujen asuinaluetta ei kysytty, joten eri kaupunginosien tilannetta ei tässä yhteydessä selvitetty.

Taulukko6. Mikä päihteiden käytössä aiheuttaa huolta

	n	%
Liian nuorten päihteiden käyttö	97	49
Järjestyshäiriöt, väkivalta, turvattomuus	40	20
Terveydelliset haitat	9	4
Huumeiden käyttö	28	14
Jokin muu	26	13
Yhteensä	200	100

Huolenaiheet jakautuivat varsin moninaiisiin kohteisiin. Useilla haastatelluista oli myös monia eri asioita, jotka tässä yhteydessä mainittiin. Yleisimmin tuotiin esiin nuorten ("liian nuorten") päihteiden käyttö, mutta myös väkivaltaiseen käyttäytymiseen, ja siitä johtuviin häiriöihin kiinnitettiin paljon huomiota. Lisäksi yksittäisistä tekijöistä huumeiden käyttö tuotiin vahvasti esiin.

"Elämänlaatu heikkenee, fyysiset sairaudet, ihmissuhteet kärsivät"

"Päihteiden käytössä aiheuttaa huolta eniten alkoholin lisääntynyt käyttö, ja käytön arkipäiväistyminen. Ja myös muut päihteet ovat yleistyneet. Ennen alkoholia käytettiin

juhlapäivinä, nykyään lähes joka päivä. Alkoholia käyttävät myös huolestuttavan nuoret, mutta myös ikäihmiset”.

”Nuoret tekee sellaisia asioita mitä ei ennen olla tehty. Esimerkiksi ampumiset ja puukottamiset.”

”Minua huolettavat huumeet, joita löydän puistoista.”

”Myös vanhusten alkoholiongelma huolettavat. Silloin kun heillä ei ole muuta tekemistä tulee helposti nautittua alkoholia pikkuhiljaa enemmän ja enemmän. Se on hurja tilanne, kun erilaisia lääkkeitä käytetään samanaikaisesti.”

Taulukko7. Mikä päihteiden käytössä aiheuttaa huolta (sukupuolen mukaan)

Mikä päihteiden käytössä aiheuttaa huolta	Liian nuorten päihteiden käyttö	Järjestyshäiriöt, väkivalta, turvattomuus	Terveydelliset haitat	Huumeiden käyttö	Jokin muu	Yhteensä
Nainen	64	27	5	17	14	127
Mies	33	13	4	11	12	73
Yhteensä	97	40	9	28	26	200

Erityisesti naiset näyttävät miehiä useammin kantavan huolta nuorten päihteiden käytöstä. Miehet puolestaan kiinnostavat naisia suhteellisesti useammin huomiota huumeiden käyttöön. Sekä naisten että miesten kohdalla kuitenkin nuorten päihteiden käyttö ja järjestyshäiriöt ja turvattomuus olivat suurimmat yksittäiset huolenaiheet.

Taulukko8. Mikä päihteiden käytössä aiheuttaa huolta (ikäryhmittäin)

	Liian nuorten päihteiden käyttö	Järjestyshäiriöt, väkivalta, turvattomuus	Terveydelliset haitat	Huumeiden käyttö	Jokin muu	Yhteensä
alle 31 v	39	14	0	11	12	76
31-45 v	24	5	2	5	3	39
yli 45 v.	34	21	7	12	11	85
Yhteensä	97	40	9	28	26	200

”Helppo saatavuus ja se että arkipäiväisyyskäyttö jotenkin suotavaa”

”Rattijuopumus on yllättävän yleistä.”

”En illalla uskalla enää kävellä kotiin yksin ravintolasta niin kuin ennen.”

”Meidän perhe käyttäisi yleisiä virkistysalueita usein, mikäli niille uskaltaisi mennä ja siellä olisi toisia lapsiperheitä. Olisi mukavaa luoda päihteetöntä piknik-kulttuuria rantaan.”

Taulukko 9. Mistä asiasta olet päihteiden käytössä erityisesti huolissasi

	n	%
Liian nuorten päihteiden käyttö	85	39
Ympäristön turvallisuus	25	11
Huumeiden käytön lisääntyminen	37	17
Jokin muu	72	33
Yhteensä	219	100

Kun tiedusteltiin erityistä huolta, edelliseen kysymykseen verrattuna huumeiden käytön lisääntyminen erottautui, vaikka liian nuorten päihteiden käyttö olikin edelleen useimmin mainittu. Asuinympäristön turvallisuus nousi naisten vastauksissa miehiä selvemmin huolen aiheeksi. Erityisten huoltenaiheiden joukko oli kuitenkin hyvin kirjava näiden edellä olevien lisäksi.

”Kun käyttö alkaa hyvin nuorena, terveysriskit ovat suuremmat, riippuvuus voi kehittyä jo varhain. Lasten ja nuorten maailmankuva ja elämä voi vinoutua lopullisesti. Kun päihteet alkavat hallita elämää jo varhain, koulunkäynti ei yleensä kiinnosta ja tästä väestä on harvoin veronmaksajaksi. Alkoholistiäiti voi vammauttaa lapsensa jo odotusaikana, siitä taas lähtee esim. huostaanottokierre ja taas kallis lasku yhteiskunnalle. Päihteiden väärinkäyttö aiheuttaa paljon väkivaltaa perheissä ja muissa lähiverkostoissa, sosiaaliset suhteet saattavat pyöriä ainoastaan päihteiden ympärillä, joten ns. oikeita perhe-, sukulais- ja ystävyysuhteita ei pääse muodostumaan koska päihteiden väärinkäyttäjän elämä pyörii vain oman riippuvuuden ympärillä”

”Nuoret saavat helposti kannabista, jonka käyttö ”porttihuumeena” voi johtaa kovempien aineiden käyttöön. Päihteetön väistä päihtynyttä ja sekin on väärin. Puisto- ja virkistysalueet ovat kaikkien oikeus, ei vain päihteiden käyttäjille suotuja pesiytymispaikkoja. Tällainen kulttuuri lisää päihteiden käyttöä ja luo vääristynyttä kuvaa lapsillemme, nuorillemme, aikuisille ja vanhuksille.”

”Kouvolan keskustan puistot eivät ole sellaisia, että sinne lasten kanssa voisi mennä.”

”Puistossa ei taiteiden yönä itsekään uskalla käydä, koska ikinä ei tiedä mitä sattuu. Alkoholi on aikuisten juttu, ei lasten.”

” Yleiset alueet pitäisi olla kaikille tarkoitettuja. Nyt niitä ei juuri muut kuin päihtyneet käytä.”

”On yleisiä alueita joihin en lainkaan mene, koska tiedän, että siellä on päihteiden käyttäjiä.”

Taulukko10. Miksi olet huolissasi

	n	%
Huoli tulevaisuudesta	61	30
Terveydelliset ongelmat	31	15
Riippuvuus	9	4
Turvattomuus / pelko	26	13
Jokin muu	78	38
Yhteensä	205	100

Perusteluja huolenaiheelle löytyi hyvin monenlaisia. Yleisesti koettu päihteiden käytön lisääntyminen koko väestön osalta ja erityisesti nuorten keskuudessa nostivat sekä naisten että miesten vastauksissa esiin tulevaisuuteen kohdistuvan epävarmuuden: mitä tästä seuraa. Terveysongelmien arvioitiin erityisesti naisten vastauksissa lisääntyvän päihteiden käytön myötä. Pelko kohdata päihtyneitä henkilöitä ja turvattomuuden tunne olivat näissäkin vastauksissa esillä. Osassa vastauksia todettiin, että omia kulkureittivalintoja pitää suunnitella sen mukaan, mikä koetaan turvallisiksi tästä näkökulmasta, ja on julkisia paikkoja, minne ”ei voi mennä”.

”Lapset ja nuoret altistuvat liian varhain aikuisten maailmaan, heillä on turhan rankkaa eivätkä saa kehittyä rauhassa vaan joutuvat leikkimään aikuista, mm. päihteiden käytön kanssa”

”Lapsiperheet tarvitsevat puistoja yhdessä olemiseen, leikkimiseen, ajatusten vaihtoon ja kaikkeen yhteiseen tekemiseen. Asuinalueet Kouvolassa ovat omakotivoittoisia ja kaipaamme yhteisiä kohtaamispaikkoja. Juuri mm. puistot ovat sellaisia.”

”Tämä on kansanterveydellinen ongelma.”

”Nähdessäni päihtyneitä kierrän heidät kyllä kaukaa. Olisi hyvä jos ei tarvitsisi miettiä tuleeko joku hörhö puistoissa tai rannassa vastaan. Päihteiden käyttäjät pitäisi saada Kuusankosken keskustan rannoilta ja puistoista pois.”

”Minulla on koiria ja päihteiden käyttäjien jätökset haittaavat koiria. Saan olla tarkkana missä kuljemme, jotta koirat eivät astu lasinsiruihin tai ettei niiden hajuaihi vahingoitu nuuhkiessa.”

”Käytän paljon Kuusankosken keskustan alueita lenkkeillessäni. Minua pelottaa päihtyneet.

Varsinkin päihtyneet nuorisojoukot, jotka kulkevat tien leveydeltä. En tiedä mihin väistäisin, mistä pääsisin ohi ja mitä seuraavaksi tapahtuu.”

”Nuorilla tiedon puute tai ymmärryksen puute huumeiden haitoista ja riippuvuudesta”

”Nuorilla ei ole muuta kokoontumispaikkaa kuin lastenleikkipuisto. Ajetaan mopoilla miten sattuu, kaljapullot rikotaan ja alue roskataan. Iltaisin jätän menemättä lapsen kanssa leikkipuistoon.”

3. PÄIHDEHAITTOJEN VÄHENTÄMINEN

Taulukko11. Mitä asialle pitäisi tehdä

	n	%
Valistus, puuttuminen	89	39
Kodin, koulun ja viranomaisten yhteistyö	7	3
Rahan lisääminen päihdehuoltoon	15	7
Kasvatukseen huomiota, sosiaaliset verkostot	30	13
Vanhempien roolin merkityksen korostaminen	26	11
Rangaistusten koventaminen	11	5
Järjestyksenvalvonta	15	7
Jokin muu	34	15
Yhteensä	227	100

Haastattelussa tiedusteltiin myös näkemyksiä siitä, mitä päihteiden käytön ja oman huolenaiheen vähentämiseksi pitäisi tehdä. Vastaukset voidaan ryhmitellä kolmeen pääteemaan:

1.Lapsille ja nuorille annettava valistus ja heidän päihteidenkäyttönsä puuttuminen, sekä tähän liittyen vanhempien tukeminen kodin ja koulun yhteistyön ja sosiaalisten lähiverkostojen vahvistamisen myötä.

”Kouluihin ja koteihin täytyy saada valistuskasvatusta ja viranomaisten pitää valvoa yleisiä ulkoilualueita.”

”Vanhemman roolin korostaminen, ei saisi kannustaa nuorta juomaan.”

”Vanhempien vastuuta tulisi lisätä. Vanhemmat tarvitsevat ohjeita ja opastusta rajojen asettamiseen lapselleen.”

”Kouluissa valistetaan lapsia, mutta se ei riitä.”

”Päihdevalistus tulisi aloittaa ehdottomasti jo päiväkodissa, koska silloin asenteet muodostuvat.”

”Ravintolat voisivat muuttaa imagoaan laadukkaampaan suuntaan pois räkälätarjonnasta.

Kuusankosken joenranta tulisi saada kaikkien aktiiviseen virkistyskäyttöön ja jotenkin hyödyllisempään käyttöön. Ranta-alueet olisi hyvä hoitaa. Päihteetön perhekahvila ja esim. jäätelökioski keskustan ranta-alueella voisi olla yksi alueella käyttäytymistä parantava tekijä. Ranta tulisi maisemoida kunnolla, hoitaa puisto kuntoon, saada lapsille leikkipaikka, perheille vaikka minigolfkenttä.”

”Nuorille täytyy saada omia tilaisuuksia ja valvonta niihin paikalle. Muistan omasta nuoruudestani, että meillä oli nuorisotila, jossa kokoontuimme ja siellä oli nuorisotyöntekijä paikalla. Paikka oli hyvin tärkeä minulle.”

”Vanhempien tulisi ohjata nuoret harrastamaan jotakin. Heille pitäisi tarjota omia paikkoja, joissa kokoontua. Muuten he käyttävät lastenleikkihuoneita.”

”Vanhempien täytyisi olla esimerkkinä lapsilleen ja vastuussa myös päihdekasvatuksesta.

Päihdekasvatus pitäisi kulkea yhtenä koulun kasvatustuona, ei vain yksittäisenä valistustilaisuutena. Nykyiselle päihdekasvatukselle nuoret vain nauravat, vaikka se onkin täyttä asiaa. Missähän vika lienee?

2. Järjestyksenvalvonnan tehostaminen, mihin usein liitettiin päihteiden käytöstä johtuvaan rikollisuuteen puuttuminen.

”En usko, että päihteiden käyttäjät enää käyttävät kauniita alueitamme jos niitä valvotaan ja ne olisivat päihteettömien ihmisten käytettävissä. Tavallaan valvonnalla kaupunki voisi tulla asukkaita vastaan, tukemaan päihteettömyyttä.”

”Lisäisin poliisin valvontaa. Yleiset ja yhteiset alueet tulisi olla turvallisesti kaikkien käytettävissä. Poliisin läsnäolo toisi turvallisuutta.”

”Poliisi voisi puuttua enemmän häiriöihin.”

”Yhteiskunnan pitäisi valvoa, että tiedotusvälineissä ja mainonnassa ei olisi päihdemyönteisyyttä välittäviä viestejä.”

3. Päihdehuollon resurssien vahvistaminen

”Vaikka haluaisi hoitoon, niin ei pääse, koska hoitopaikkoihin on pitkät jonot, tai hoitopaikkoja ei ole.”

”Päihtyneet tulisi hoitaa päihteestä riippuen.”

”Katkaisu- ja selviämisasemien vähyys, kuntoutukseen pääsy liian monen mutkan takana, vaikeaa.”

”Hoitoon pitäisi ihmisten päästä. Ja töitä kaikille, jottei ihmiset syrjäytyisi. Olisi vaikka jotain tukityötä, että olisi päivällä tekemistä. Ihmiset, joilla on päihteiden kanssa ongelmia, niin yleensä ovat moniongelmaisia, että on paljon muutakin kuin se päihdeongelma.”

Taulukko12. Mitä asialle pitäisi tehdä (sukupuolen mukaan)

	Valistus, puuttu- minen	Kodin, koulun ja viran- omaisten yhteistyö	Rahan lisääminen päihde- huoltoon	Kasvatuk- seen huomiota, sosiaaliset verkostot	Vanhem- pien roolin merkityksen korosta- minen	Rangais- tusten koven- taminen	Järjes- tyksen- valvonta	Jokin muu	Yhteensä
N	52	3	9	21	20	7	8	21	141
M	37	4	6	9	6	4	7	13	86
Yht.	89	7	15	30	26	11	15	34	227

Naisten vastauksissa oli miehiä useammin tuotu esiin kasvatukseen, sosiaalisiin verkostoihin ja vanhempien rooliin liittyvien tekijöiden vahvistaminen.

Taulukko13. Mitä asialle pitäisi tehdä (iän mukaan)

	Valistus, puuttuminen	Kodin, koulun ja viranomais- ten yhteistyö	Rahan lisääminen päihde- huoltoon	Kasvatuk- seen huomiota, sosiaaliset verkostot	Vanhem- pien roolin korosta- minen	Rangais- tusten koventa- minen	Järjestyk- senval- vonta	Jokin muu	Yhteensä
alle 20 v	14	0	0	4	2	1	0	8	29
21-30 v	22	2	5	11	6	1	5	5	57
31-45 v	21	2	4	6	6	3	1	3	46
46-65 v	21	3	5	6	8	5	6	11	65
yli 65 v	11	0	1	3	4	1	3	7	30
	89	7	15	30	26	11	15	34	356

Kaikkein nuorimmassa ryhmässä luotettiin valistukseen ja päihdeiden käyttöön puuttumiseen suhteellisesti enemmän kuin muissa ikäryhmissä.

Taulukko 13. Tiedätkö, mistä päihdeongelmaan* voi hakea apua (* käyttäjä tai hänen läheisensä)

	n	%
Kyllä	212	86
En	34	14
Yhteensä	246	100

Vastanneilla näyttää olevan varsin hyvin tiedossa, mistä apua on saatavilla. Yli 5/6 ilmoitti tietävänsä ainakin yhden paikan, mistä voi hakea tarvittaessa apua. Kuitenkin n. joka seitsemännellä tällaista tietoa ei ole. Lisäksi tässä on syytä huomioida vastaamattomien suuri osuus, mistä joukosta löytynee lisää niitä, joiden tiedot avun saamisesta ovat heikot. Ikäryhmittäin tarkasteltuna huomio kiinnittyy alle 21 -vuotiaiden ryhmään, jossa noin kolmasosa vastanneista ilmoitti, että ei tiedä, mistä apua voi hakea.

Taulukko15. Tiedätkö, mistä päihdeongelmaan voi hakea apua (iän mukaan)

	Kyllä	En	Yhteensä
alle 21 v	23	10	33
21-30 v	60	7	67
31-45 v	46	5	51
46-65 v	56	8	64
yli 65 v	27	4	31
Yhteensä	212	34	246

Kun pyydettiin luettelemaan apua tarjoavia paikkoja, huomio kiinnittyi siihen, että näitä mainitsi harvempi vastaaja kuin edellisen kysymyksen perusteella olisi voinut olettaa. A-klinikka oli useimmin esillä eli noin puolessa vastauksista, mutta myös terveyskeskus ja AA-toiminta mainittiin usein. Oppilashuollon osuutta vastauksissa voidaan peilata vastanneiden huolenaiheeseen, joka usein kohdistui nuorten päihteiden käyttöön. Taulukko ei anna todellista kuvaa, koska siihen on merkitty vain ensin mainitut paikat, ja monessa vastauksessa mainittiin näitä kuitenkin useampia.

Taulukko 14. Paikkoja, joista hakea apua

(taulukossa eri vastauksista ensin mainittu paikka)

	n	%
A-klinikka	88	47
Terveyskeskus	33	17
AA	24	13
Auttava puhelin	8	4
Työterveyshuolto	4	2
Oppilashuolto	10	5
Jokin muu	22	12
Yhteensä	189	100

Liite 1.

Haastattelijat: sosionomi (amk) opiskelijoita ryhmästä SO06

Emmi Ahola	Jonna Haapala
Liisa Helen	Sanna Hyytiäinen
Pilvi Juvonen	Katriina Johansson
Kati Järvenpää	Ilona Kontra
Annika Kosonen	Riikka Kääriä
Johanna Lahti	Taru Lillberg
Tarja Maaskola-Kinnunen	Hala Müller
Heini Nikunen	Marika Paunonen
Sanna Purho	Hanne Sainpalo
Hanna-Mari Savolainen	Marjut Toivanen
Ulla Turunen	Ninja Unkuri
Katja Vierre	Emmi Voutilainen
Marjut Vulli	

Liite 2.

Taulukko . Haastatteluun osallistuneet sukupuolen ja iän mukaan

	Vastaajan ikä					Yhteensä
	alle 20 v	21-30 v	31-45 v	46-65 v	yli 65 v	
Nainen	29	62	43	57	22	213
Mies	17	36	29	37	24	143
Yhtensä	46	98	72	94	46	356

Marjut Vulli:

8 henkilön ryhmähaastattelu Vanhempi ja lapsiryhmässä neuvolassa.

Toteutettu tulevaisuusmuistelu-menetelmää soveltaen.

1. Haluatko päihteettömän kaupungin? kyllä 100%
2. Miten päihteettömyys näkyy päihteettömässä kaupungissa?
 - Voin mennä lasten leikkiuistoon, jossa ei ole juoppuja ja rikottuja pulloja. Minulla on perusturvallinen olo ja uskallan mennä mihin vain milloin haluan eikä olisi paikkoja mihin olisi rikollisia. Humalaiset eivät ajaisi autoilla eikä vastaantule päällekkäjiä. Lapsi saa vapaasti kulkea kadulla kouluun, eikä minun tarvitse pelätä päihteiden tarjoajia lapselle.
3. Onko päihteettömyys hyvä asia. Kyllä 100%

4.-5. Käytätkö päihteettömän kaupungin virkistysalueita usein?

-Käytän ihania viheralueita ulkoiluun ja yhdessäoloon. Vanhemmille ja lapille löytyy aktiivitoimintaa, joka vireyttää keskusta-aluetta. Nuorille on rakennettu englantilaistyyppinen kerhohuone keittopaikkoineen ja nuoremme käyttävät sitä aktiivisesti. Kerhossa on yhteiset pelisäännöt ja valvonta. Vanhemmat käyttävät myös kerhoa ja nuoret ja vanhemmat suunnittelevat siellä yhteistä toimintaa. Nuorisovaltuutettu ajaa nuorten asiaa kaupungissamme. Koulumme tarjoavat nuorille yhteistä toimintaa iltaisin ja iltapäivisin ja osa toiminnasta tapahtuu vanhempien kanssa. Koemme tärkeäksi vanhempien mukana olon nuoren toiminnassa. Ikä-ihmisten ja lasten välistä vuorovaikutusta on saatu lisättyä perustamalla julkinen Mummola. Siellä ikäihminen, lapsi ja vanhemmat saavat viettää yhdessä aikaa sekä ulko- että sisätiloissa. toivommeikin tämän toiminnan vakiintuvan kaupunkiimme.

6.Miten te toimitte, jotta päihteettömyys lisääntyi?

- Kaupunki ja yhteisömme antoi asianmukaista tuke päihteiden käyttäjille esim. perustamalla välisielviytymisasemia sairaala ja katkohoitojen välille. Kaupunki lisäsi resursseja päihteettömän kaupungin kehittämiseen ja lunastivat näin lupauksensa.

7. Miten kaupunki kannusti päihteettömyyteen?

- Kaupunki kunnosti yhteisiä tiloja ja järjesti kerhotoimintaa. Kaupunki otti joenrannat kaikkien virkistysalueeksi ja kehitti uutta, päihteetöntä virkistystoimintaa. Joenrantaan saatiin kioski, perhekahvila ja aktiivi puisto perheiden, nuorten ja ikäihmisten käyttöön.

8. miten päihteettömyyttä saatiin aikaan?

- Kaupunki loi yhdessä asukkaiden kanssa lapsiperheille, nuorille, ikäihmisille yhteisiä vapaa-ajanviettopaikkoja, jotka ovat myös koulujen ja päiväkotien käytössä. Nämä paikat toimivat työväestön kiireettöminä latauspaikkoina. Näin meillä kylä kasvattaa –kampanjoinnilla saimme kaupungin virkistysalueiden käyttöasteen nousemaan. Lisäksi lapsille jaetaan puistossa ruokaa lomien ja viikonloppujen aikana.